

DE LA IDEE LA FORMĂ ÎN MONODRAMELE REALIZATE ÎN SCENA TEATRALĂ DIN REPUBLICA MOLDOVA

FROM IDEA TO FORM IN THE MONODRAMAS PERFORMED ON THE THEATRICAL SCENE OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

OLGA TRIBOI⁴⁷,

doctorandă,

Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice

<https://orcid.org/0009-0003-8458-6706>

SVETLANA TÂRȚĂU⁴⁸,

doctor în studiul artelor, profesor universitar,

Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice

<https://orcid.org/0000-0001-9619-5137>

CZU 792.081(478)

DOI <https://doi.org/10.55383/iadc2024.15>

Relația între idee și formă a unui text dramatic și realizarea în scenă este interconectată și interdependentă, fiecare aspect contribuind la crearea unei experiențe teatrale complexe și profunde. În articol vom analiza câteva monodrame realizate în scenele din Republica Moldova. În monodramă ideea și forma joacă un rol crucial în exprimarea și prezentarea de către actor unei singure istorii sau experiențe. Monodrama poate explora o gamă largă de subiecte și emoții, de la lupta interioară a unui personaj cu proprii săi „demoni” la explorarea unei teme sociale sau politice relevante. Forma în monodramă este adesea simplă și minimală, cu un singur personaj care își povestește sau își explorează gândurile, sentimentele și acțiunile în fața publicului. Ideea și forma în monodramă sunt strâns legate, deoarece forma aleasă trebuie să susțină și să pună în valoare ideea centrală. În articol vor fi analizate următoarele spectacole din scena autohtonă: „Astro-remisie” de A. Roșca-Ichim, regia D. Acriș de la ART („Angelina Roșca Teatru”); „Maria Tănase. Aș muri moartea nu-mi vine” de N. Cozaru de la TNME (Teatrul Național „Mihai Eminescu”; „ADI” de C. Cheianu, regia D. Gherghel de la TEI (Teatrul Național „Eugene Ionesco”).

Cuvinte-cheie: formă, idee, monodramă, scenă, spectacol, text dramatic

The relationship between the idea and form of a dramatic text and the realization on the stage is interconnected and interdependent, each aspect contributing to the creation of a complex and profound theatrical experience. In the article, we will analyze some monodramas made on the stages of the Republic of Moldova. In monodrama, the idea and form play a crucial role in the actor's expression and presentation of a single story or experience. Monodrama can explore a wide range of topics and emotions, from a character's inner struggle with his own „demons” to exploring a relevant social or political theme. The form in monodrama is often simple and minimal, with a single character narrating or exploring his thoughts, feelings, and actions to the audience. The idea and form in monodrama are closely related because the chosen form must support and enhance the central idea. The article will analyze the following performances from the local scene: „Astro-remisie” by A. Roșca-Ichim, directed by D. Acriș from ART („Angelina Roșca Theater”); „Maria Tănase. I Would Die, Death Doesn't Come to

⁴⁷ E-mail: olgatriboi22@gmail.com

⁴⁸ E-mail: tartausvetlana2022@gmail.com

Me” by N. Cozaru from TNME (National Theater „Mihai Eminescu”; „ADI” by C. Cheianu, directed by D. Gherghel from TEI (National Theater „Eugene Ionesco”).

Keywords: form, idea, monodrama, stage, show, dramatic text

Introducere

Ideea și forma într-un text dramatic depind de o serie de factori care influențează modul în care povestea este structurată și modul de transmitere a mesajelor. Unele din aspectele care determină ideea și forma într-un text dramatic sunt: *genul dramatic* (tragedie, comedie, dramă psihologică, teatru experimental etc.), *structura* (acte, scene, monologuri, dialoguri), *personajele*, *tematica*, *setările și locurile*, *intenția autorului*, *contextul istoric și cultural*, *tonul și atmosfera*, *reacția publicului*. Fiecare dintre aceste aspecte contribuie la crearea unei experiențe teatrale coerente și semnificative. Relația dintre idee și formă în monodramă este esențială și interdependentă. Ideea oferă substanță și conținut monodramei, în timp ce forma îi dă structură și stil. Ideea dictează structura, influențează tehnicile pe care interpretul le folosește. Forma poate spori și îmbogăți ideea monodramei.

Idee și formă în monodramă

Aristotel, unul dintre cei mai influenți filozofi și critici literari ai Greciei Antice, a adus contribuții semnificative la înțelegerea și clasificarea formelor teatrale. În *Poetica* sa, Aristotel a introdus ideile fundamentale despre tragedie și comedie, oferind o analiză detaliată a elementelor care alcătuiesc aceste forme de teatru. E de remarcat faptul că autorul prin *poetică* înțelege termenul *literatură*. Conceptul fundamental teoretizat în *Poetica* este *mimesisul* (imitare, mimare), acesta fiind modul în care percepem tragedia și celelalte forme de teatru. Prin *mimesis* se înțelege imitarea realității în limitele impuse de verosimilitate. Nivelul de credibilitate este impus de societate și de spiritul epocilor. La rândul său, Aristotel a stabilit că există două tipuri de dramă: tragedia și comedia. Acestea sunt similare prin faptul că ambele reprezintă ființe umane. Cu toate acestea, ele diferă prin abordarea utilizată pentru a le reprezenta: în timp ce tragedia caută să exalteze indivizii și să îi prezinte ca nobili și eroi, comedia caută să reprezinte viciile, defectele și cele mai ridicole caracteristici ale ființelor umane.

„Comedia e imitația unor oameni neciopliți; nu însă o imitație a totalității aspectelor oferite de o natură inferioară, ci a celor ce fac din ridicol o parte a urâtului. Ridicolul se poate dar defini ca un cusur și o urâtenie de un anumit fel, ce n-duce durere nici vătămare: așa cum masca actorilor comici e urâtă și frământată, dar nu până la suferință” [1 p.70].

„În chip necesar tragedia va avea dar șase părți ce-i slujesc să-i determine felul și acestea sunt: subiectul, caracterele, limba, judecata, elementul spectaculos și muzica. Două din ele sunt

mijloace prin care se realizează imitația, unul e chipul cum aceasta are loc, trei sunt obiecte ale ei, afară de ele altele nu mai sunt” [1 p. 72].

În secolul XX teatrul a continuat să experimenteze cu formele și structurile spectacolului. Ideile au reflectat problemele politice, sociale și culturale ale timpului. De exemplu, teatrul politic din anii '60 și '70 a abordat probleme precum rasismul, feminismul și războiul. Forma spectacolului s-a extins spre teatrul de mișcare, teatrul emers și tehnologia digitală. În lumea contemporană, teatrul își păstrează diversitatea formelor și abordează o gamă largă de idei. De la reprezentări clasice până la explorări experimentale și sociale, teatrul rămâne un mijloc important de a comunica și de a reflecta asupra aspectelor complexe ale societății și ale umanității în general. În teatrul secolului XXI conceptele de formă și idee continuă să evolueze, reflectând schimbările culturale, tehnologice și sociale ale epocii.

Monodramele abordează o gamă largă de subiecte, inclusiv probleme sociale, politice și etice. Ele sunt vehicule puternice pentru a transmite mesaje și pentru a confrunța audiența cu provocări actuale. Teatrul experimental continuă să creeze monodrame care explorează formele, tehnologiile și conceptele noi. *Teatrul site-specific, teatrul emers și tehnologia digitală* sunt utilizate pentru a extinde limitele monodramei. În general, monodrama s-a dezvoltat de la monologurile tragice ale teatrului antic la o formă diversificată și plină de posibilități artistice. Aceasta reflectă schimbările și percepția artei și modul în care artiștii și-au ales să comunice cu publicul de-a lungul istoriei. În monodramă forma și ideea joacă un rol crucial în exprimarea și prezentarea unei singure povești sau experiențe de către un singur actor. Ideea este exprimată prin intermediul monologului personajului, dezvoltându-i gândurile și sentimentele, sau poate fi ilustrată prin intermediul acțiunii și imaginilor vizuale. Forma și ideea în monodramă sunt strâns legate, deoarece forma aleasă susține și pune în valoare ideea centrală. Actorul utilizează abilitățile sale interpretative și expresive pentru a comunica cu publicul și a-l captiva prin intermediul poveștii și tematicii abordate. Prin urmare, relația dintre idee și formă în monodramă este dinamică și simbiotică. Atunci când sunt combinate eficient, cele două elemente creează o experiență teatrală puternică și memorabilă.

Monodramele acoperă o gamă largă de teme și stiluri, de la comedie și dramă la tragedie și introspecție profundă. De asemenea, explorează subiecte personale, sociale sau filozofice în funcție de intențiile artistice ale autorului. Monodrama reflectă luptele, manifestările și schimbările prin care trece personajul pe parcursul piesei. Un personaj istoric poate fi transpus în viață prin monodramă. Monodrama abordează momente importante din viața personajelor sau dezbate teme relevante pentru perioada istorică în care au trăit. Personajul devine o voce care aduce la suprafață nedreptățile, inegalitățile sau dilemele morale ale societății. Monodramele

sunt prezentate pe o scenă, în fața unui public live – o formă de interpretare tradițională. Ele pot fi înregistrate și transformate în producții cinematografice sau înregistrări video. Această formă permite adesea explorarea unor locații variate și utilizarea tehnicii de filmare pentru a crea efecte vizuale și atmosferă. De asemenea, pot fi înregistrate pentru a fi distribuite sub formă de înregistrări audio – monodramă radiofonică. Aici nu e necesară prezența fizică a actorului pe scenă sau în fața camerei. Sunetele, vocile și efectele sonore sunt folosite pentru a transmite povestea publicului, care își creează propriile imagini asupra subiectului. Uneori monodramele sunt interpretate în spații neconvenționale, cum ar fi muzee, galerii de artă sau spații urbane. Această abordare poate adăuga o dimensiune unică experienței, provocând publicul să se implice și să participe la acțiune. Odată cu dezvoltarea tehnologiei, monodramele sunt interpretate și difuzate online, pe platforme de streaming sau pe rețele sociale. Acest lucru permite o accesibilitate mai mare către un public divers și global. Utilizarea elementelor multimedia, cum ar fi proiecții video, animații sau efecte vizuale, adăuga adâncime și complexitate reprezentației. Actorul implică publicul în reprezentație, solicitând feedback sau chemându-l la discuții și momente participative.

În Basarabia, teatrul a existat din secolul XIX, dar nu se poate spune cu certitudine când a apărut monodrama. La mijlocul secolului XX, sub regimul sovietic, teatrul din Republica Moldova a fost supus unui control strict din partea statului. Spectacolele erau supuse cenzurii, iar tematica era limitată la propaganda sovietică. După apariția primei promoții de absolvenți ai studioului moldovenesc din cadrul Școlii *Çciukin* de la Moscova, Rusia, cultura teatrală din Republica Moldova cunoaște o cotitură semnificativă care aduce cu sine o serie de influențe și transformări. Din această generație vin două nume importante pentru istoria monodramei din țară: Dumitru Fusu și Marica Balan. Spectacolul *Veacul omului* montat de Nadejda Aronețkaia cu D. Fusu, o monodramă cu cele mai remarcabile fragmente din monoloagele pieselor lui W. Shakespeare. Cu această monodramă a fost lansată ideea *Teatrului unui actor* înființat de D. Fusu. Mai târziu monodramele au fost văzute de spectatori în timpul primei ediții a festivalului *One Man Show*, pe care l-a conceput D. Fusu, în 1999 împreună cu fiul său, Mihai Fusu, având ca invitați actori care prezentau monodrame, fiind conceput în spațiul autohton ca *Teatrul unui singur actor* [2]. M. Balan se remarcă prin spectacolele de poezie. Unul din ele a fost un spectacol legendar, monodrama *Meșterul Manole* după balada populară cu același nume, realizat în ultimul deceniu al secolului trecut. Tânăra actriță s-a manifestat și prin concerte folclorice, care i-au adus popularitate, inclusiv datorită faptului că repertoriul ei a cuprins piese interpretate de Maria Tănase, Maria Lătărețu și alți mari cântăreți români.

După obținerea independenței Republicii Moldova, teatrul a beneficiat de o mai mare libertate artistică și tematica spectacolelor a devenit mai diversă. În ultimii ani teatrul de la noi a cunoscut o perioadă de renaștere. Dacă până la independență era influențat de teatrul din Rusia, ulterior, din ce în ce mai mult, este influențat de tendințele teatrale din România și internaționale. Spectacolele se bazează pe forme artistice moderne și abordări inovatoare. Au apărut texte care abordează problemele sociale ale timpului, critica regimului sovietic, conflictele identitare, istoria Basarabiei, relația cu România etc. Apar noi dramaturgi care au contribuit la dezvoltarea unei dramaturgii mai critice și mai autentice. Odată cu ei apar noi stiluri dramaturgice, incluzând elemente ale teatrului absurd, epic și de avangardă. Angelina Roșca-Ichim, Constantin Cheianu, Irina Nechit, Nicolae Negru au abordat în scrierile lor dramatice și monodrama. Deseori, regizorii monodramelor sunt și autorii scenariilor, cum ar fi: Nelly Cozazu, Luminița Țăcu, Mihai Fusu și alții. Începând cu anul 2000, monodramele au început să câștige tot mai multă popularitate în rândul dramaturgilor, actorilor și spectatorilor din Republica Moldova.

Provocarea în spectacolul *Astro-remisie* de Angelina Roșca-Ichim, regia Dumitru Acriș

La 11 noiembrie 2019 a fost înființat teatrul particular „Angelina Roșca Teatru” (ART) cu premiera spectacolului *Astro-remisie* după textul Angelinei Roșca, regia semnată de Dumitru Acriș, care este și co-fondatorul Teatrului ART. Este o monodramă cu participarea actorului Victor Vorzonin.

Monodrama se bazează pe un caz real. Sașa Gavrilov, bolnav de cancer, la vârsta de 12 ani, se afla între viață și moarte. Doar intervenția chirurgicală putea să-l salveze. Însă febra ce se ținea timp de două săptămâni nu permitea acest lucru. Aflând că băiatul visa la spațiul cosmic, ziaristul Oleg Tatkov l-a rugat pe cosmonautul Yuri Lonciakov să-i sune lui Sașa de pe orbită. Sunetul a avut un efect miraculos imediat. Febra a scăzut. Pacientul a suportat operația. În scurt timp, s-a produs remisia completă a cancerului. Visul l-a salvat pe erou. „În mod cert, visul poate salva omul în orice situație dificilă” a precizat Angelina Roșca într-un interviu. Aceasta și este una dintre ideile din spectacol [3].

În piesă se folosesc materiale media, scrisori, rezultate ale analizelor medicale. Este un spectacol document. Există diferite tipuri de spectacole documentare: textual, investigativ, teatru al faptelor, teatru al martorilor, teatru biografic, etnodramă etc. Adesea, piesele de teatru documentar sunt asociate cu subiecte foarte dure ale zilelor noastre, realizarea cărora nu este deloc simplă. Aici dramaturgul a folosit tehnica *verbatim* – astfel textul s-a bazat pe monologurile care au fost adunate în interviurile și discuțiile cu copiii bolnavi de cancer.

Spectatorii sunt plasași foarte aproape, practic împreună cu eroul în scenă. Atmosfera spectacolului este încordată. E de menționat ideea regizorului de a plasa spectatorul într-o sală unde se simte și mirosul specific unui spital. Spectatorii sunt provocați prin auto-agresiunea personajului care se zbate între viață și moarte. Cruzimea momentului atacă spectatorii prin descrierea amănunțită a procesului de luptă între celule bolnave și cele sănătoase ale sângelui. Este prezent și dansul durerii, acompaniat, la rândul său, de proiecție video și sunete stridente. Urmează acel telefon salvator, tămăduitor care produce minunea [4 pp. 44-48].

La Festivalul online din New-York *BROOKLYN BRIDGE* criticul german Gottfried Regina a dat o notă pozitivă spectacolului: „Mi-am amintit acum un citat din cartea fundamentală a lui Antonin Artaud, creatorul teatrului cruzimii, *Teatrul și dublul său*: „În consecință, actorul este o hieroglifă, o sinteză de sunet, mișcare, cuvânt, conținut arhetipal, imagine vizuală și muzicală”. Când îl văd pe acest actor, văd „metoda acțiunilor fizice” ale lui Stanislavsky, îmi amintesc imediat de Michael Cehov – nu joc un scaun, ci o atitudine față de scaun, iar peruca lui este înjunghiată cu un ac de siguranță, adică există întotdeauna o distanțare... Este extraordinarul Viktor Vorzonin” [5].

ADI – un monospectacol cu Anatol Guzic, după Constantin Cheianu, regia – Diandra Gherghel

Pe 21 ianuarie 2021 la Teatrul Național *Eugen Ionesco* din Chișinău a avut loc premiera spectacolului *ADI*, după o piesă scrisă de Constantin Cheianu, în regia Diandrei Gherghel. Este o monodramă interpretată de actorul Anatol Guzic [6].

Este vorba despre perioada când Adolf Hitler conducea Germania (în perioada 1933-1945). Un șir de factori, evenimente și idei îi creează personalitatea, transformând-o într-o figură care a declanșat al Doilea Război Mondial și a împlinit exterminarea etniilor în masă. În ultimele zile de război, retras în buncărul personal, își joacă actul final în totală intimitate. Obsedat încă de „complexul oedipian”, care i-a întunecat copilăria, poartă un dialog cu mama lui, unica ființă care a avut încredere în steaua lui și care îl alina Adi. Fără nici o remușcare sau căință, nu realizează dezastrul pe care îl trăiește, nu-l sperie apropierea înfrângerii Germaniei sau apropierea propriului sfârșit, ci continuă să fie fascinat de propriul destin.

Atunci când vorbim despre Hitler ne vin în minte imagini obscure despre tiranie, dictatură, al Doilea Război Mondial, deportări, holocaust, foamete, durere și multe altele. Dar ar trebui să înțelegem, ne sugerează actorul Anatol Guzic, că Adolf Hitler a fost un simplu om: cu plăgi căpătate în copilărie, motivul fiind relația malefică cu părinții; nu a avut relații normale cu femeile (ceea ce este specificat în spectacol), a fost plin de frustrări, dorințe, pasiuni, vise. Cea

mai mare problemă, crede actorul, ca și în cazul tuturor dictatorilor, cum ar fi Stalin, Franco, Ceaușescu, erau oameni care l-au susținut în nebunia lui și neputința altora de a-l opri. Nu în zadar istoricii, documentariștii, oamenii de teatru vorbesc încontinuu despre ascensiunea și dominația lui Hitler. Pentru că în orice clipă oamenii, orbiți de probleme, dezbinări și ură, pot din nou să susțină o figură asemănătoare. „Ceea ce se întâmplă în prezent pe plan mondial, susține Anatol Guzic, mai mult sau mai puțin ne confirmă acest lucru”.

Intrând în sala de spectacol, spectatorii se pomenesc în buncăr, unde deja se află personajul. Anatol Guzic folosește o varietate de tehnici pentru a întruchipa personajul lui Hitler. A obținut o asemănare exterioară uluitoare. Interpretarea sa este nuanțată și complexă. Folosește, de asemenea, umorul negru și ironia pentru a evidenția absurditatea și ororile regimului nazist. Folosirea limitată a recuzitei și a scenografiei subliniază vulnerabilitatea lui Hitler și îi permite publicului să se conecteze pe mesajul său. Iluminarea simplă, dar eficientă, creează o atmosferă tensionată și claustrofobă, reflectând starea de spirit a personajului și a Germaniei naziste în general.

Spectacolul *Maria Tănase. Aș muri, moartea nu-mi vine...* de Nelly Cozaru, cu Ecaterina Mardari este jucat pe scena mică a Teatrului Național *Mihai Eminescu* din Chișinău. Pe SITE-ul teatrului găsim: „Viața Păsării Măiestre a cântului românesc, povestită de ea însăși prin expresia fenomenalei Ecaterina Mardari” [7]. Directorul proiectului, regia, autorul de scenariu este semnat de Nelly Cozaru. Un spectacol despre viața și creația celei mai iubite și prețuite interprete ale muzicii românești – Maria Tănase, supranumită *Divina Marie* sau *Pasăre Măiastră* a neamului nostru. Este primul spectacol din Republica Moldova care a adus un emoționant tribut Mariei Tănase. Creatoarele au reușit să spună din scenă povestea de viață a mării cântărețe, dezvăluind zbuciumul existenței și al creației ei. De altfel, ca și impactul pe care-l are opera ei nemuritoare. La crearea textului au fost folosite crâmpoșe din diverse cărți, interviuri, imprimări tv sau radio, la fel și testamentul lăsat de domnia sa. Este un spectacol document, bazat pe date biografice.

Creatorii spectacolului au considerat că prin realizarea proiectului vor ajuta publicul să o descopere și să o redescopere pe irepetabila cântăreață a cântecului românesc. Într-o discuție Nelly Cozaru mi-a mărturisit: „Câțiva ani în urmă, în calitate de regizor, am realizat un spectacol despre Edith Piaf. Spre bucuria noastră și a spectatorilor noștri, acel spectacol a avut un traseu foarte bogat. Și totuși, deseori se găseau spectatori care se apropiau de noi după ce spectacolul lua sfârșit și ne întrebau de ce nu am realiza o montare despre fiica neamului nostru, divina Regină a cântecului românesc Maria Tănase, zicând: „Doar avem și noi, românii, Piaf a noastră!”

Ambele cântărețe au trăit în aceeași perioadă, au avut destine dramatice. Din acea clipă, am visat să realizez un spectacol dramatic care ar vorbi spectatorului nostru, mai ales generațiilor tinere, despre Maria Tănase, devenită simbolul cântecului românesc.”

Împreună cu tânăra actriță, Ecaterina Mardari, au încercat să compună un recital despre viața artistică a celei care a fost și rămâne veșnic o voce inconfundabilă – o surprinzătoare și emoționantă lecție de ambiție, curaj, speranță și demnitate pe care ne-o servește Maria Tănase.

Ecaterina Mardari a relevat: „Nu este ușor. Până acum îmi vine greu și până acum încerc să mă apropiu, s-o simt pe Maria Tănase, mirosul Bucureștiului de altă dată, să încerc a trăi în acel balamuc care se petrecea atunci”.

Concluzii

În urma cercetării lucrării *Poetica* a marelui teoretician Aristotel, am concluzionat că ideile lui despre formele teatrale au fost influente și au rămas relevante în studiul și practica teatrului până în prezent. Conceptele sale au contribuit la dezvoltarea teoriei literare și au oferit un cadru solid pentru înțelegerea și analiza operei dramatice.

În articol sunt analizate trei monodrame jucate pe scenele din Republica Moldova din perspectiva ideilor pe care le abordează și a formelor în care sunt realizate.

Monospectacolul *Astro-remisie* este un spectacol document, verbatim, bazat pe fapte reale. Actorul nu se teme de teatrul cruzimii. Tema supremă este depășirea, iar orice depășire, fie morală, fie fizică, se produce prin suferință. Regizorul a conturat un traseu clar pe care actorul l-a respectat și l-a umplut cu emoție și trăire vie. În concluzie, provocarea, în context socio-cultural, poate juca un rol important în promovarea schimbării, normelor și valorilor existente într-o societate. Ea poate fi un catalizator pentru inovație, progres și evoluție, dar poate fi și o sursă de conflict și tensiune.

La întrebarea de ce să venim la monospectacolul *ADI*, Anatol Guzic mi-a răspuns: „Ca structură, monospectacolul este diferit. Persistă o atmosferă intimă, deoarece publicul este foarte aproape de actor, prin urmare, este aproape de personaj, iar în cazul piesei *ADI* va fi aproape de Adolf Hitler și povestea lui. Un alt aspect este că publicul devine mai mult decât un următor sau spectator. Din postura lui pasivă, el devine partenerul actorului, ceea ce înseamnă că este o parte componentă a spectacolului, iar asta înseamnă că la spectacolul *ADI* publicul va fi pe parcurs și mama, și generalii, dar și acoliții lui Hitler. Al treilea motiv este plăcerea de a pătrunde într-o lume diferită și de a cunoaște multe din secretele acesteia”. Este o monodramă cu un protagonist care a fost un criminal, un dictator, care a înscris o pagină teribilă în istoria secolului XX.

Spectacolul *Maria Tănase. Aș muri, moartea nu-mi vine...* a adus în fața publicului din Chișinău atât momente inedite din viața Mariei Tănase cât și cântecele ei atât de speciale, fie că a fost vorba de muzică populară, ușoară, lăutărească sau române. Sunt texte lucrate pe metodă stil verbatim, care se bazează pe personalități și fapte reale. Este un spectacol document bazat pe date biografice. Cântecele sunt interpretate de actriță în scenă live în fața spectatorilor. Repertoriul vast al interpretei a cuprins cântece din toate regiunile României și din toate categoriile, începând cu doine și încheind cu bocete. Vocea ei unică i-a adus titlul de „Pasăre Măiastră”, iar românii o numesc Edith Piaf a lor.

În concluzie, ideea și forma sunt două componente ale teatrului care lucrează împreună pentru a crea o experiență captivantă și profundă pentru public. Forma teatrală influențează modul în care ideile sunt prezentate și percepute, iar ideile dau adâncime și semnificație conținutului formal al piesei dramatice sau al monodramei.

Referințe bibliografice

1. ARISTOTEL. *Poetica*. Ed. a 3-a. București: IRI, 1998. ISBN 973-97627-9-4.
2. UNGUREANU, L. Dumitru Fusu: între farsă și tragedie [online]. In: *Chișinău, orașul meu*: [site] 09 mar. 2018 [accesat 25 ian. 2024]. Disponibil: <https://chisinauorasulmeu.com/2018/03/29/dumitru-fusu-intre-farsa-si-tragedie/>
3. Un spectacol de Angelina Roșca va participa la trei festivaluri internaționale de teatru [online]. In: *MOLDPRES*: [site] 05 apr. 2021 [accesat 03 apr. 2023]. Disponibil: <http://news.gov.md/news/2021/04/05/21002543>
4. GHILAȘ, A. Valențe educative ale discursului teatral ca „loc al memoriei”. In: *Educația în perspectiva valorilor*. București: Eikon, 2020, t. 17, pp. 44–48. ISBN 978-606-49-0372-3.
5. GOTTFRIED, R. *About ASTRO-REMISSION* [imagine video]. [accesat 21 apr. 2023]. Disponibil: <https://www.youtube.com/watch?v=JEm3mKGqcy8>
6. *Teatrul Național „Eugene Ionesco”* [online]. [accesat 20 oct. 2023]. Disponibil: <https://itei.md/>
7. *Teatrul Național „Mihai Eminescu”* [online]. [accesat 20 oct. 2023]. Disponibil: <https://tnme.md/>